

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

Den 27. maj 2014

Vedrørende lovforslag L 189 om ændring af sundhedsloven og lov om assisteret reproduktion. (Ændringer som følge af indførelse af juridisk kønsskifte m.v.).

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner, glæder sig over fremsættelsen af lovforslaget og har med interesse læst de indkomne høringsskrivelser, fulgt 1. behandlingen af lovforslaget og de stillede spørgsmål til ministeren.

På den baggrund vil landsforeningen fremføre følgende bemærkninger.

Oplysninger, der taler imod en kønsskifteoperation

Landsforeningen finder ikke grund til at følge de af Dansk Psykiatrisk Selskab og Danske Regioner foreslåede tydeliggørelser af sundhedslovens § 115.

Psykiatriske, sociale eller somatiske grunde kan ikke i sig selv begrunde et afslag på tilladelse til en kønsskifteoperation.

Der kan tværtimod være gode grunde til at en persons psykiatriske, sociale eller somatiske problemer vil kunne forbedres ved at bringe overensstemmelse mellem en person indre kønsidentitet og ydre fysiske kønsfremtoning.

Typer af kønsskifte

Landsforeningen er bekendt med, at der rent lovteknisk ikke er behov for at bruge betegnelsen "operativt kønsskifte" i sundhedsloven.

Da der imidlertid i lovforslaget om ændring af lov om Det Centrale Personregister anvendes begrebet "juridisk kønsskifte", finder landsforeningen alligevel, at det for tydelighedens skyld og for at undgå misforståelser vil være en fordel at bruge betegnelsen "operativt kønsskifte" i sundhedsloven.

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

Diagnosticering

Landsforeningen er enig i, at det er krænkende og sygeliggørende for transpersoner, at de skal gennem en psykiatrisk vurdering for at få den diagnose, som er nødvendig for, at de kan få tilladelse til en kønsskifteoperation og/eller anden kønsmodificerende behandling.

Landsforeningen skal bemærke, at ved den nuværende praksis, så strækker udredningsforløbet sig ikke "over omkring 2 år", men typisk over adskillige år, hvilket landsforeningen adskillige gange har påpeget.

Overordnet finder landsforeningen det unødvendigt med et udredningsforløb med henblik på at konstatere, om en person er transseksuel. Det er alene personen selv, som kan afgøre det.

Vejledning

I stedet for et udredningsforløb ønsker landsforeningen, at der tilbydes transkønnede støtte og vejledning.

Vejledningen skal ikke udmunde i nogen erklæring, men alene have til formål at informere om tilgængelige behandlingsmuligheder og virkningen heraf således, at den transkønnede kan træffe beslutning om eventuel behandling på et informeret grundlag.

Transkønnede skal derudover efter eget ønske derom, tilbydes kvalificeret vejledning og støtte i udforskningen og udlevelsen af deres kønsidentitet og i håndteringen af de udfordringer, dette medfører.

Vejledningen må ikke være en betingelse for eller have indflydelse på muligheden for at modtage kønskorrigerende behandling.

Denne adskillelse er afgørende vigtig, idet danske såvel som internationale erfaringer viser, at de dynamikker, der opstår, når de professionelle har magt til at afgøre, om den transkønnede tilbydes behandling, gør det endog særdeles vanskeligt at opnå en fri og uafhængig refleksion og vanskeliggør transkønnedes erkendelses- og udviklingsprocesser.

Ord og begreber

Landsforeningen må påpege, at brugen af ordene "transkønnet" og "transseksuel" i umiddelbar sammenhæng, som det er tilfældet i lovforslaget, skaber uklarhed om ordenes betydning.

Landsforeningens finder det væsentligt for forståelse og fortolkning af lovgivningen, for behandling i sundhedsvæsenet, for forskning og for den almene forståelse, at ord/begreber er klart forståelige og anvendes ensartet med samme betydning.

Landsforeningen vil derfor henstille til, at der i loven laves en tilføjelse, som definerer betydningen af de anvendte ord.

Landsforeningen er enig med ministeren for sundhed og forebyggelse som anført i høringsnotatet af 7. april 2014 (L 189 bilag 1, side 7), at begrebet transkønnet vedrører en bredere målgruppe end begrebet transseksuel.

(<http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l189/bilag/1/1363528.pdf>) Landsforeningen opfordrer derfor til, at begreberne transkønnet og transseksuel fastholdes i lovforslaget.

Ændringsforslag

Hvis ændringsforslaget, der lægges op til med spørgsmål 1 under L 189, om at ændre ordene "transseksuel" og "transseksualitet" til "transkønnet" og "transkønnethed" bliver vedtaget, indebærer det, at § 115, stk. 1 får følgende formulering

"En person kan efter ansøgning få tilladelse til kastration som led i kønsskifte, hvis ansøgeren har fået stillet diagnosen *transkønnethed*, har et vedholdende ønske om kastration og kan overskue konsekvenserne heraf."

Landsforeningen ønsker ved en sådan eventuel ændring at få bekræftet, at anden form for kønskorrigerende behandling vil være til rådighed for transkønnede, som oplever et udtalt misforhold mellem deres biologiske køn og det oplevede køn, *uden diagnosen transkønnethed*, således at der ikke sker nogen indskrænkelse i adgangen til anden form for kønskorrigerende behandling.

WHO's sygdomsklassifikation

Landsforeningen anerkender, at der selvfølgelig skal være en diagnose i forbindelse med behandling ved kønsskifteoperationer og anden kønsmodificerende behandling.

Landsforeningen har ved tidligere lejligheder påpeget, at transkønnede ikke behøver at være klassificeret i afsnittet "psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser" i sygdomsfortegnelsen. Der eksisterer allerede somatiske betegnelser for behandlinger tilsvarende dem, som transkønnede gennemgår, og disse betegnelser kan udmærket anvendes i behandlingen af transkønnede.

Landsforeningen vil også påpege, at Danmark ikke er mere bundet af WHO's sygdomsklassifikation, end at Danmark kan lave afvigelser fra den. Det er der adskillige eksempler på allerede er sket.

Specialeplanlægning

Landsforeningen kan tilslutte sig det hensigtsmæssige i en specialeplanlægning.

Landsforeningen finder imidlertid ikke, at udredning for transseksualitet kan betegnes som et højt specialiseret område, da der ikke findes belæg for at kræve gynækologiske og kirurgiske kompetencer til stede i umiddelbar nærhed af de personer, der varetager en evt. udredning.

Landsforeningen finder det heller ikke hensigtsmæssigt, at udredning for transseksualitet kun kan foretaget et sted i landet, men heller ikke hensigtsmæssigt at oprette flere klinikker rundt om i landet.

Såfremt det fastholdes, at der skal laves et udredningsforløb for at vurdere, om en person er transseksuel, så henstilles det, at udredningen kan foregå både i offentligt og privat regi.

Der findes rundt om i landet adskillige læger både i offentligt og privat regi, som har mindst lige så gode kvalifikationer, som på Sexologisk Klinik.

Biologisk køn

Under førstebehandlingen blev der flere gange henvist til det biologiske køn som 'det rigtige', et absolut køn. Men dette er forkert: Ved operativt kønsskifte fjernes kønskirtlerne og de ydre kropslige kønstegn justeres. Det er derfor ukorrekt at tale om et absolut, biologisk køn.

Afsluttende bemærkninger

Der er flere grunde til at ønske juridisk kønsskifte. Dels for at opnå anerkendelsen af sit køn, altså at bringe overensstemmelse mellem ens oplevede køn og det køn, samfundet anser man har; dels at bringe overensstemmelse mellem ens udtrykte køn og det køn, samfundet anser, man har. Man må spørge, hvilken gevinst samfundet har af at anse en person for et andet køn, end hvad vedkommende føler og udtrykker.

Med venlig hilsen

LGBT Danmark

Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

Vibe Grevsen
Transpolitisk talsperson

Søren Laursen
Forperson

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK